

Bönodling i förorten. Foto Jan Strömdahl.

Kubas miljöpolitik: *Katastrof eller föredöme?* Eva Björklund

I en 120-sidig specialbilaga i sin tidning ETC går Johan Ehrenberg till generalangrepp på Kuba i allmänhet i förhärskande västerländska mediers fotspår. Men i synnerhet ger han sig på miljöpolitiken, den som förhärskande medier ännu inte rått på för det kubanska föredömet på detta område är så väl belagt. Åtskilliga forskare har skrivit hela böcker om Kubas naturskyddsprogram, skogsplanering, ekologiska jordbruk, stadsjordbruk, energibesparingsprogram, begränsning av växthusgaser, folkbildning och politik för ökad andel förnyelsebara energikällor mm. Miljöorganisationer i Kanada, Australien, Nya Zeeland, USA, Europa och Latinamerika och Karibien vallfärdar till Kuba. Världsnaturfonden WWF har framhållit Kuba som det enda landet i världen som är hållbart både vad gäller levnadsnivåindex och ekologiskt fotavtryck. FN-organ berömmar Kubas miljöinsatser gång på gång och Kuba har tilldelats pris av FN:s miljöprogram.

Men Ehrenberg finner att "Castros klimatpolitik en katastrof". Vad han har för grund för sina påståenden framgår inte, men lätt tillgängliga fakta motsäger dem.

JE: Kuba importerar 80 procent av maten, och mest från USA

Sanningen är den motsatta. JE blandar ihop kostnad och mängd. Världsmarknadspriserna är flera gånger högre än de inhemska. Och procentandelen han nämner avser inte matkonsumtion utan endast vissa ransonerade statligt subventionerade bristvaror. Och bara 30 procent av denna import kommer från USA genom ett begränsat undantag från USA:s blockadlag som förbjuder handel med fienden.

Kubanskt jordbruk och boskapsskötsel står för över 80 procent av livsmedelsförsörjningen, till största delen ekologiskt. (läs mer sid 14)

JE: 1,3 miljoner kubaner led av undernäring 2008.

Sanningen är att kubanerna tillhör de mest välnärda i Latinamerika och Karibien enligt FAO (FN:s livsmedels- och jordbruksorgan). Kubanernas genomsnittliga näringsintag var 2007 det högsta i Latinamerika och Karibien och dessutom var näringsmässigt bäst balanserat. Men hösten 2008 raserade eller dränkte tre orkaner i följd stora delar av bananodlingar, sockerfält, majs-, frukt- och grönsaksodlingar med mera. Så det året ökade utläggerna för matimporten med 35 procent och FAO bidrog. Någon undernäring uppstod aldrig. (läs mer sid 14)

JE: Kubas regering låser fast sig vid oljan. Kubas energi kommer från Venezuela. Venezuela står för 90 procent av landets objekonsumtion.

Sanningen är att oljan står för hälften av energin och importen från Venezuela står för 60 procent av oljan, alltså inte mer än 30 procent av Kubas energiförbrukning.

Ungefär hälften av energikonsumtionen kommer från sockerrörsblast och inhemsk naturgas samt en mindre del ved. Andelen sol, vind- biogas- och vattenkraft är ännu liten, men ständigt växande. Kuba hade 2003 uppnått en försörjningsgrad med förnyelsebar energi på cirka 38 procent av all energiförbrukning. Sedan dess har andelen ökat och utbyggnaden trappas upp. (läs mer sid 14-20)